

Pintes Gábor

Új utakon

Utat, utakat építeni mindig nemes célt és egyben kihívást is jelent. Hagyatkozunk nyugodtan a képzelőerőnkre és gondolatban rajzoljuk meg azt az újonnan felfedezett, ill. kívánt „valamit”, melyről eddig csak ábrándoztunk és vágyakoztunk rá. Az a „valami” távol van, látjuk a körvonalait, sejtjük, hogy mi lehet és milyen lehet. Egyelőre csak az ábrándozás és vágyódás tárgya, mivel nem tudunk közelebb jutni hozzá, nem tudjuk részletes vizsgálat alá vetni. Kevés dolog kézenfekvőbb annál, mint hogy megoldást találjunk ezen problémánkra. Útra, utakra van szükségünk ahhoz, hogy az újat, az eddig ismeretlent, de mások által már felfedezettet, ismerttet és alkalmazottat mi is elérhessük, megismerhessük, használhassuk. Utakra, melyek elvezetnek minket a kívánt célhoz. Utakra, melyeken végigmenni eltart bizonyos ideig és az „út végi ember” biztos nem lesz azonos az „út elejei emberrel”.

Forrás: Nagy Fanni archívuma

Mindennemű útépités azon kívül, hogy új, szebb és más minőségű célt ígér, megannyi lemondással, kockázattal és buktatóval is jár. Vannak persze tapasztalatok, tanácsok és

referenciák hasonló útépitésekről. Azonban mindegyiknek megvannak a maga sajátosságai, melyek egyedivé teszik őket. Jelentős és jogos kérdés lehet az, hogy minden erőnket és energiánkat bele kell-e vetni az új utak építésébe és hátratekintés nélkül kell-e haladnunk az új cél felé. Már csak azért is jogos ez a kérdés, mert mi van akkor, ha elfogy az építőanyag, esetleg váratlan kerülőket és kitérőket kell tenni az útépités során. A gond leginkább abban van, hogy ilyen indokkal és ürüggyel akkor bele se kellene fogni bárminemű építkezésbe és nem is kellene a távolba tekintgetni azért, hogy valami újat, mást láthassunk, fedezhessünk fel és alkalmazhassunk a mindennapi gyakorlatban.

Sokan vannak úgy, hogy a „biztosnak és jónak/megfelelőnek” tartott jelent (múltat) nem hajlandók beáldozni egy még el nem ért „bizonytalan” jövőért. Hogy miért is? Mert ami jó volt eddig, az jó lesz ezután is. A már meglévő út tele van kátyúval, hasadékkal, szigorúan egysávos, de az ÁTLAG utazót nagyjából eljuttatja oda, ahova évtizedek óta a többségnek el kellett jutnia. Ezen „sokak” hallottak már arról, hogy talán az út céljai is megváltoztak már, hogy vannak többsávos utak is, melyek különböző tempót és utazást tesznek lehetővé. Ahol van lehetőség gyorsulásra, felzárkózásra, az út újratervezésére, módosítására.

A felvázolt „útépitő” probléma mélységének megértéséhez tudatosítanunk kell, hogy az utat ne csak tárgyi, ill. fizikai valóságában értelmezzük. Az út jelenthet utazást – és leggyakrabban azt is jelent. Az utazás az, amikor a célt kitűzve egy új vagy megszokott útra lépünk, s elindulunk A-ból B-be. Semmiképp sem bagatellizálható magának az útnak a minősége, azonban mélyreható emlékeket és nyomokat az emberben leginkább maga az utazás fogja okozni és hagyni. A két dolog, mármint az út és az azon történő utazás nagyon is összefügg. Az út adja a keretet, a lehetőséget, az eszközöket ahhoz, hogy az utazás végső soron elérje a célját és egyben olyan tapasztalatot és emléket hagyjon az utazóban, mely nagyon is pozitív lesz.

Nevelési-oktatási rendszerünkben komoly átépítés folyik. Szerintem nem állok távol az igazságtól, ha azt mondom, hogy egy jókora építkezési területhez hasonlít. Gyakran káoszsnak, kesze-kuszanak tűnnek a benne folyó folyamatok, sok a fejetlenség, a kijavítandó hiba és tévedés, melyeket mindenképpen orvosolni kell. Leginkább azért, mert egy „klasszikus” értelemben vett építkezés és a nevelési-oktatási rendszerünkben éppen végbemenő átépítés között van egy lényegi különbség. A fizikai értelemben vett utakra/épületekre a lakókat és bérlőket csak a használatbavételi folyamat lezárása után engedik be. Ezzel szemben a nevelési-oktatási rendszerünknek állandó, újra és újra megújuló lakói/szereplői vannak. Őket nem lehet az építkezés és átépítés idejére kiköltöztetni a rendszerből. Ugyanígy bizonytalan időhosszig tartó extra megállót/szünetet sem lehet ezen időszakra elrendelni (igaz, itt minden bizonnyal szép számú tanár és diák szállna vitába velem e téren). Nincsenek illúzióim arról, hogy minden pikk-pakk módon fog folyni és hogy minden kitűzött célt sikerül elérni, minden tervezett út és épület meg is épül. Van azonban egy olyan vízióm/vízió, hogy az új utaknak/építményeknek sikerül levetközniük a 60-70 éves sztereotípiákat, és teret/lehetőséget nyújtanak majd egy korszerű nevelő-oktató munkának. Eszmények, célok, stratégiák, módszerek, formák és elvek terén egyaránt. Hogy lesznek annyira tágasak, hogy mindezek közül ne csak egy változat férjen meg rajtuk/bennük, hanem több is és ha kell, lehessen újabbakkal gazdagítani, ill. cserélni mindazt, aminek a szavatossága lejárt, ami már döcögős, esetleg működésképtelen. Még akkor is, ha meg voltunk szokva hozzá. Szokásainkra szükség van, de nem lehetnek haladásunk gátjai és kerékkötői.